

Тиодор Стојадиновић

ДРУГЕ, МОЈЕ РЕЧИ

ЗОРА

Будим се пред зору. Испрва, пре неколико година, рана буђења су била сразмерно ретка, потом све учесталија, у последње време, мерено месецима, редовна. Као да сам постепено разумевао важност ноћног буђења, покушавајући да обликујем смисао и подарим га раскошном излажењу из сна. Кувао сам кафу и чај, прикрадао се сам себи најтише што могу, укључивао мали радио у кухињи. Наслушао се музике. И оне с радија и оне коју снебивајући се емитује град и оне најтише, створене речима. Неприкладне су речи, а ипак у складу са хтењима слушаоца док их у себи изговара. Тако пред зору почињу припреме за прелазак на другу страну границе, у светлост, излажењем из оклопа и разврставањем снова намењених дану. Увек и читам понешто, најчешће мемоарске књиге и речнике, слушајући, можда и патетичну, троделну симфонију излажења. Није то, међутим, право читање; невидљиви диригент опомиње ме на друге, моје, речи.

СМЕШАК

Друге, моје речи, нису ни налик речима у песмама с радија. Старинске су те песме, настале пре великих ратова. Нисам се никада запитао, на пример, што се боре мисли моје. Нисам питао, ваљда зато што не знам одговор. Важно је да се боре са собом, наивне и безазлене и да устукну увек када насрне на њих слутња каквог рата, баналног сукоба. Само нека се боре, свака унутар сопственог бића, не угрожавајући безазленост других што као електрони гуркају се, чаврљају и смеше руци која држи палицу.

АУТОБУС

Прсти који држе палицу, покажу у једном часу, у магновењу, да крај је излажењу из снова. Да се заиста мора изаћи. Чека ме аутобус, путовање на посао. Улазим кроз неподесна врата, поздрављам се са неколико људи с којима годинама путујем. Не знам њихова имена, занимања, они не знају ништа о мени. А опет, присност је између нас, њене честице се виде под зраком која улази кроз прозор. Увек је ту и покоја нехотична безазлена реченица: како сте, баш је вруће јутрос, кад ће та пензија... Присност се увек и темељи на мањку или недостатку чињеница, на наслућеном или одсањаном. Таква, васпитава биће, склања га од знатижеље и баналности, сведочи о спремности да се за неког учини нешто, можда и највише што се може. Уверен сам да би ми сваки од *присних пушника* помогао у невољи. Као што понекад *разгледам* мапе њихових невоља, знам да и они *ошварају* моје мапе. И нека остане тако, нека топоними и изихипсе остану унутра; да нико од нас не усмери прст на месту где настаје бол. Подеснија је невидљива палица за тај истраживачки рад.

РАД

Истраживачки рад је сваки рад у коме се мисли гуркају и бодре међусобно, прелазе с непознатог терена на познате поседе. Одавно, познати су ми пејзажи које видим кроз прозор аутобуса. Тамо су брда, још даље планина, тамо је река, на обалама шуме, овде су воћњаци, онде њиве и баште, куће су свуда где је човек. Човек је свуда где је замисао о лепоти, о поправљању, преправљању, дорађивању, о сну. О стварању. Свакога јутра видим другачије снове. Другу птицу, нови цвет, изненада нанету боју, постављену ограду, псетанце које трчи ка њој. Велики сан о здрављу и нешто мутно, аморфно, од тешких речи и лукавости, што га нарушава. Истражујем свакога јутра, као да заиста јесам сред предела, да размештам делове сна. Као да сам Јејтс, древан од предања и обиља, у Слајгоу, само што није увек реч о дивљењу. Видим и палицу заборављену у трави, испод расцветалог багрема. Колико сутра трава ће је прерастати, јер и она сања.

ГРАД

Сања трава, никла између бетонских коцки. Сањају пчеле у великој медној крошњи: град се изненада укаже, везан друмовима за друге медне крошње. Из крошње узима колико ко може. Неко зна колико му је довољно, неко никада не схвати размере иметка. Никада не обухвати себе. Неке су пчеле наднете над контејнере. Град-крошња и постоји да би неприличне речи везао за друге, танким гранама, још пре капиларима. Намах, промакне ми бука, јутарњи метеж; присни сапутници на изласку са станице говоре један другоме: Срећан рад! Видећемо се поподне. Срећан рад, одговарам, видећи гранчице у крошњи на поветарцу како се додирују, не желећи више у плаветнилу. А рад, прикладни рад тела и ума, увек је срећа, ма где да је тело.

ТАТА

Не желети више у плаветнилу. Чега више? Шта желети? Не желети друго, до ону палицу која води биће док излазим из снова, која ме уводи у њих. Само тај склад, ту присност желети и знати да мапа невоља увек постоји, да је на стварном зиду окачена и она друга, а на њој осмеси, радости открића, срицање природе и крошњи, путовања, благе речи, постављен сто, ареали поезије и песника, реченица: Тата, коју си ми књигу донео? Велику, присну књигу света, њено ново поглавље.

ПОГЛАВЉЕ

Сваки је дан ново поглавље. На крају дана причамо о новом поглављу, сваку честицу присности увећавамо, свака је лупа. И помислимо да познајемо себе, своју немоћ и незнање.